

Het lied der kinderen

M. C. Capelle

„Ze komen...! O, ze komen...! Gauw de poort dicht! Ieder te wapen!“ — dat werd er in het kleine stadje Dinkelsbühl in Duitsland geroepen, meer dan driehonderd jaar geleden. De rust was opeens verdwenen. Mannen snelden naar de muren om hun posten te betrekken. Hun stad overgeven aan de naderende vijand...? Nee, dat nooit! Ze wilden stand houden, zolang het mogelijk was.

De vrouwen riepen angstig hun kinderen bijeen — hoewel er binnen de muren voorlopig nog helemaal geen gevaar was. Maar de vijand kwam immers! O, als God het niet verhoedde, zou het vreselijk worden...

Het waren Zweedse soldaten, die naar hun stadje oprukten. Die soldaten waren onder bevel van hun vrome koning Gustaaf Adolf naar Duitsland gekomen om dit land voor de Reformatie te behouden. In Duitsland woedde toen een oorlog, die wel dertig jaar duurde.

Vreemde soldaten overstroonden het land. Vaak wisten de mensen niet eens wie vriend en wie vijand was.

Onder de ruwe vreemdelingen maakten alleen de troepen van Gustaaf Adolf een gunstige uitzondering. Er heerste een strenge tucht onder de soldaten; zij mochten niet plunderen of stelen, zoals strijk en zet door andere soldaten gebeurde. Wanneer hun koning dat bemerkte, gaf hij strenge straffen. En vóór dat de Zweden zich in de strijd begaven, knielde de koning eerst met zijn mannen neer om Gods zegen af te smeken... Dat maakte diepe indruk.

Maar Gustaaf Adolf was in een van de veldslagen gesneuveld. O, het leek wel alsof hij helemaal vergeten was. Zijn soldaten konden niet langer weerstand bieden aan de verleiding tot plunderen en roven. Het duurde niet lang of ze werden even hard gevreesd als de andere soldaten. Ja, het scheen zelfs of ze in ruwheid wilden inhalen wat ze tijdens het bevel van hun vrome koning hadden verzuimd. Steden werden geplunderd en verwoest. Ieder, die tegenstand durfde bieden, werd neergeslagen.

Geen wonder dat zich een grote angst van de bewoners van Dinkelsbühl meester maakten toen bekend werd dat de Zweden naar hun stad oprukten. Zouden ze dadelijk tot de aanval overgaan...? O nee, hun stad zou niet zonder slag of stoot worden overgegeven! Ieder wist immers op welk een vreselijke manier de soldaten huishielden. Ze moesten buiten de poort blijven, hoe moeilijk dat ook zou gaan...

De Zweden gingen dadelijk tot de aanval over — maar ze hadden geen schijn van kans om Dinkelsbühl in te nemen. Iedereen hielp mee om de vijand te verjagen.

De Zweedse commandant grijnsachte. Wacht maar, hij zou dit stadje wel krijgen! De mensen zouden er lelijk van lusten dat ze zijn mannen op deze manier hadden ontvangen... Hij gaf opdracht om stellingen aan te leggen, op een paar honderd meter van de stadsmuur. De winter liep immers haast ten einde. Vast

en zeker was er geen grote voorraad voedsel in de stad — en dan moesten de bewoners zich weldra overgeven, of ze wilden of niet. Bovendien zou hij Dinkelsbühl dan op een heel gemakkelijke manier in zijn bezit krijgen, zonder dat het hem al te veel soldaten kostte...

Dat had de bevelhebber goed gezien. Er waren inderdaad maar weinig levensmiddelen in het stadje — en de burgemeester was zo verstandig om dadelijk met de distributie van de voorraad te beginnen.

Week na week ging voorbij. Elke dag verwachtten de mensen uit het stadje dat de vijand weer tot de aanval zou overgaan; misschien hadden ze weinig geduld om te wachten tot de bevolking zich vrijwillig overgaf... Maar wanneer over de muur in de richting van het Zweedse leger werd gekeken, bleek telkens dat er nog geen sprake van opbreken der stellingen was.

De wintervoorraad raakte steeds meer uitgeput; er werd honger geleden. Van tijd tot tijd kwam er een onderhandelaar der Zweden — maar hij werd telkens weggestuurd met de boodschap dat zijn bevelhebber er niet op hoefde te rekenen dat de stad werd overgegeven.

Wat werd het moeilijk in het stadje! Kinderen smeekten hun moeders voortdurend om eten; ze waren brandmager... en dan had moeder niets om te geven.

„Is het niet beter om de poort te openen en ons aan de vijand over te geven?“ begon men te vragen. Maar de meeste mensen wilden daar niet van weten. De wraak der soldaten zou immers vreselijk zijn; geloof gerust, dat ze er zwaar voor zouden boeten dat ze hen zó lang hadden doen wachten...

Ja, het geduld van de Zweedse soldaten werd op de proef gesteld. De soldaten begonnen ongeduldig te worden. Ze konden toch niet een heel jaar voor dit stadje blijven liggen...? Er kwam echter meer materiaal en meer manschappen, en straks zou de grote aanval op Dinkelsbühl worden gedaan.

De bewoners van het stadje zagen met angst en vrees dat het menens ging worden. O, gaf God toch uitkomst...

De Zweedse bevelhebber liep ongeduldig heen en weer voor zijn tent. Nu en dan wierp hij een verstoorde blik in de richting van het stadje. „Nu is het spoedig voorbij!“ mompelde hij. „Morgen nemen we de stad, en de mensen zullen er van lusten. Nu is er niets meer dat hen kan redden... Ze zullen streng worden gestraft, en ze hebben het verdiend.“

Een van zijn officieren was met een witte vlag naar de stadspoort om de bevolking voor de laatste keer voor te stellen, zich over te geven. Het zou dan onvoorwaardelijk zijn; met huid en haar moesten de mensen zich aan de soldaten uitleveren...

Hij wachtte niet eens op antwoord. „Morgen om deze tijd vallen we de stad aan.“ zei hij. „Wanneer u verstandig bent, opent u tegen dat uur de poort.

Misschien is het dan nog mogelijk dat u het vege lijf redt. Meer kan ik niet beloven, want onze soldaten zijn erg verbitterd... Slechts de engelen kunnen jullie nu nog redden...“ spotte hij. Toen keerde hij naar de stellingen terug.

De burgemeester van Dinkelsbühl en zijn raadslieden hadden een moeilijke beslissing te nemen... Er werd besloten om de stad over te geven! Maar o, de arme bewoners!

Zodra dit bekend werd, maakte zich een koortsachtige haast meester van de mensen. Wie daartoe nog in staat was — de meesten waren door de honger uitgeput — ging kostbaarheden begraven, hetzij achter in de tuin, onder de vloer, of waar maar een geschikte plaats was te vinden. Wanneer de soldaten binnrukten en alles in brand staken, zouden ze hun schatten later kunnen opgraven... indien ze tenminste niet werden gedood.

Nu woonde er in de stad een meisje, dat Martha heette. Ze was veertien jaar. Het liefst hield Martha zich bezig met de kleinere jongens en meisjes — en het was een wonder zoveel leuke spelletjes ze telkens wist te bedenken. De kinderen hielden allemaal erg veel van haar, en wanneer ze op straat was, had ze dadelijk een aantal jongens en meisjes rond zich.

Martha had ook de woorden van de Zweedse afgezant gehoord. Ze had de ontsteltenis gezien in de ogen van de mannen; en de wanhoop van haar moeder.

„Slechts de engelen uit de hemel kunnen jullie nu nog redden!“ hoorde ze de Zweed spottend zeggen...

Terwijl de grote mensen geen uitkomst zagen in deze grote nood, groeide bij Martha een mooi plan. Zij begreep ook dat menselijke hulp nu niet meer kon baten. Alleen God kon helpen... En Martha liet zich leiden door wat God haar in het hart gaf...

De nieuwe dag brak aan. Die nacht was er weinig geslapen binnen de muren van Dinkelsbühl. Nu straalde de zon vrolijk over het stadje.

In de harten van de mensen was echter grote vrees. Wat zou straks het lot zijn dat hen wachtte...? Buiten de poort klonken ruwe, spottende soldatenliedjes. Als een troep hongerige wolven wachtten de mannen het ogenblik af dat ze op hun prooi konden aanvallen. Wanneer op het vastgestelde uur de poort niet werd geopend, zou de trompet worden geblazen; dat was het teken tot de aanval en niet één van de bewoners zou in leven blijven...

Toen ging heel langzaam de zware stadspoort open. Maar... wat een wonderlijke stoet kwam naar buiten! Iets héél anders dan de soldaten hadden verwacht. Geen wanhopige mannen en schreiende vrouwen. Nee, die stonden eerbiedig aan de kant en lieten de vreemde stoet passeren. Het waren kinderen! Voorop liep Martha, met een kleine jongen aan de hand. Onbevreesd keken ze de vreemde soldaten aan. Er waren kinderen bij van drie jaar, en jongens die al van helm en zwaard droomden.

Hier en daar wilde een soldaat gaan lachen. De mannen, die in de achterste rij

stonden, rekten de hals om beter te kunnen zien. Maar het lachen verstomde. Hoor, de kinderen begonnen te zingen, belder en duidelijk.

*„Ach, blijf met Uw genade,
Heer Jezus, ons nabij,
Opdat ons nimmer schade,
Des Bozen heerschappij...”*

De ruwe soldaten...? Ze werden er verlegen van. Sommige mannen, verruwd in de strijd, voelden tranen opkomen. Ze moesten aan thuis denken, aan hun eigen kinderen...

De bevelhebber dacht nog aan iets anders. Opeens zag hij voor zich de gestalte van zijn vrome koning. Wat had hij in lange tijd niet aan hem gedacht. Nu scheen het alsof hij achter de zingende kinderen stond en naar zijn vroegere officieren en soldaten keek; alsof hij hen in het hart keek. Wat wilden ze in dit stadje? Plunderen...? Moorden...?

*„...en weer des Satans woede,
En 's werelds boos geweld...”*

zongen de kinderen.

Toen knielde Martha neer — en met haar de andere jongens en meisjes.

Martha begon te spreken. Haar stem trilde toen ze zei: „U hebt gezegd dat alleen Gods engelen onze stad nog kunnen redden. Kijk, naast ieder van ons staat, onzichtbaar, een engel...”

Waarom lachte de bevelhebber niet? En waar bleef de spot van de soldaten over deze domme kinderen...? Niemand lachte, en gespot werd er helemaal niet.

De bevelhebber aarzelde een kort ogenblik. Toen wenkte hij een van zijn officieren en gaf hem een bevel. Deze begreep het dadelijk en ging naar het jongetje, dat Martha aan de hand hield. Hij nam het in zijn armen en bracht het bij de bevelhebber. Zonder angst liet de jongen het toe; hij keek de vreemde man voor hem met zijn heldere oogjes aan...

De Zweed keek in die onschuldige ogen. Zijn gedachten waren op dit ogenblik ver weg. Ze waren bij zijn eigen kleine jongen, die hij nooit weer in zijn armen zou hebben. Zijn eigen zoontje was dood... bij Jezus, al jarenlang. Zijn hand streelde over het haar van de kleine jongen. Toen gaf hij hem terug aan de officier en keek zijn soldaten aan. Onderzoekend gleden zijn ogen langs de gederen.

Waren dit de soldaten, die enkele minuten geleden nog popelden van ongeduld om te roven en te moorden...? Daarna gleeed zijn blik weer over de neergeknielden kinderen. Achter hen, bij de poort, zag hij de mannen en vrouwen uit het stadje staan, ernstig en met angst in de ogen. Weer aarzelde hij een moment. Maar toen riep hij: „Terwille van uw kinderen...” — en zijn stem klonk ongewoon schor.

Op zijn bevel marcheerden de soldaten af. Het duurde niet lang of ze waren in hun stellingen teruggekeerd, waar dadelijk met de afbraak werd begonnen. Niemand was een haar gekrenkt. Het was haast niet te geloven!

Alle mensen van Dinkelsbühl trokken naar de kerk. En nooit is op die plaats God met méér overgave gedast dan deze keer.

Voordat de mensen naar huis terug gingen, werd er gezongen. Dat was het lied van Martha:

*„Ach, blijf ons met Uw trouwe,
Nabij, Heer, groot en goed.
Op Wie ons harte bouwde
Met onbezweken moed...”*

Hersens Gymnastiek

ANTWOORDEN:

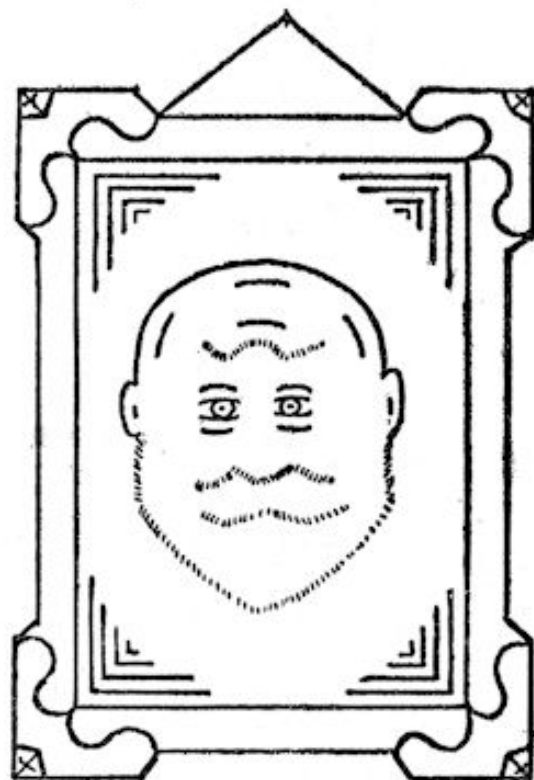
- 11 Naar de Romeinse god Janus.
- 12 De President Abraham Lincoln.
- 13 Isai.
- 14 Abana en Farpar.
- 15 Algemene Nederl. Wielrijders Bond.
- 16 Hugo de Groot.
- 17 Koran.
- 18 Afkorting van het Franse: S'il vous plait, d.i. als het u belieft.
- 19 Bij Vaals, 322 m. boven N.A.P.
- 20 Te Tarsen in Klein-Azië.

NIEUWE VRAGEN — WIE WEEET HET?

- 21 Wat betekent U.S.A.?
- 22 Hoe heette Batavia vroeger?
- 23 Noem eens een schilderij van Jan Steen.
- 24 Hoe heetten de beide pilaren in de Tempel van Salomo?
- 25 Wat betekent B. en W.?
- 26 Welk Prinsesje werd te Ottawa geboren?
- 27 Welk boek schreef Thomas à Kempis?
- 28 Welke Richter was links?
- 29 Wat betekent P.P.C.?
- 30 Hoe heetten de zonen van Eli?

De antwoorden op deze vragen worden in het volgende nummer afgedrukt. Men behoeft de antwoorden dus niet op te sturen.

ZOEKPLAATJE

Dit is oom Jan. Waar is Tante Betje?

OUDE JAARGANGEN VAN Vrij en Blij

Voor liefhebbers hebben wij nog een beperkt aantal jaargangen van Vrij en Blij beschikbaar van de jaren 1950, 1951, 1952 en 1953.

Zolang de voorraad strekt kan men deze bij ons bestellen voor de prijs van f 4.50 per jaargang, keurig gebonden in de mooie Vrij en Blij-band.